

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jiřího Vyvadila v právní věci stěžovatele **P. V. D.**, zastoupeného Mgr. Petrem Sigmundem, advokátem se sídlem v České Lípě, Jiráskova 614, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti podané proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2004, č. j. 46 Az 1033/2003 – 23,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2004, č. j. 46 Az 1033/2003 - 23, byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 22. 10. 2003, č. j. OAM-1123/VL-10-P17-2003, jímž bylo rozhodnuto o neudělení azylu stěžovateli podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo rozhodnuto, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že stěžovatel v průběhu správního řízení žádný z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu nejen nedoložil, ale ani netvrdil. Jako důvody, pro které podal žádost o azyl, uvedl, že nechtěl nastoupit vojenskou službu, k jejímuž výkonu byl povolán, a dále že chce žádostí o azyl legalizovat svůj pobyt na území České republiky.

Za pronásledování samo o sobě, bez přistoupení dalších skutečností, ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu nelze považovat ani povolávání vlastních občanů k výkonu vojenské služby, ani vlastní výkon vojenské služby, byť v horších podmínkách než jsou ve vyspělých demokratických státech, ale ani případné uložení trestu za porušení této zákonné povinnosti. Jedná se o zákonem stanovenou povinnost občana vůči státu a vyhýbání se této zákonné povinnosti je i ve vyspělých demokraciích posuzováno jako trestný čin a takto je i sankciováno. Z obsahu správního spisu vyplynulo, že u stěžovatele nejsou splněny ani podmínky pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu. Osobní poměry stěžovatele rozhodné pro posouzení, zda splňuje nebo nesplňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu, byly objasněny dostatečně a závěr ministerstva, že stěžovateli nelze udělit azyl podle § 14 zákona o azylu, není se shromážděnými podklady v logickém rozporu. Z informací, které mělo ministerstvo k dispozici, nelze ani učinit závěr, že by stěžovatel náležel k osobám ohroženým skutečnostmi zakládajícími překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. K námitce, že rozhodnutí ministerstva nesplňuje formální náležitosti, neboť není podepsáno osobou oprávněnou jednat za ministerstvo, krajský soud uvedl, že ze zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ale ani z jiného právního předpisu nevyplývá, že by rozhodnutí správního orgánu doručovaná účastníkům řízení musela být podepisována osobou oprávněnou za správní orgán jednat. Originál správního rozhodnutí založený ve správním spisu je však osobou oprávněnou za ministerstvo jednat podepsán. Závěrem krajský soud konstatoval, že ministerstvo se předmětnou věcí zabývalo svědomitě a odpovědně, před vydáním rozhodnutí byl skutečný stav zjištěn dostatečně, když při svém rozhodování vycházelo z výpovědí stěžovatele, jakož i z objektivních informací o situaci v zemi jeho původu, s jejichž obsahem se vypořádalo a stěžovatel proti jejich obsahu neměl žádné námitky. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že se ministerstvo vypořádalo se všemi provedenými důkazy a že rozhodnutí vyplývá ze zjištěných podkladů.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť je přesvědčen, že se krajský soud v napadeném rozsudku nevypořádal s tím, co od počátku azylového řízení stěžovatel tvrdí. Stěžovatel se z důvodu svého přesvědčení vyhýbá vojenské službě. Ve Vietnamu neexistuje možnost vykonávat náhradní vojenskou službu či jinak nahradit výkon vojenské služby v případě, že dotyčné osobě brání její přesvědčení v jejím výkonu. Pro toto své přesvědčení byl stěžovatel reálně státním režimem v zemi původu pronásledován, což řešil životem v ilegalitě, tj. opuštěním rodiny, změnou jména, adresy a zaměstnání. Odmítnutí vojenské služby je základním lidským právem, což vyplývá ze začlenění čl. 15 do oddílu prvního, hlavy druhé Listiny základních práv a svobod. Vymáhání povinností po svých občanech, které jsou v rozporu se základními lidskými právy, je samo o sobě pronásledováním. Tím více je však toto jednání státu pronásledováním, pokud jím stát působí na osobu, pro niž je výkon vojenské služby v rozporu s vlastním přesvědčením, když právní řád této země nepřipouští náhradní vojenskou službu. Stěžovatel tedy prokázal, že byl pronásledován pro uplatnění svého základního lidského práva a svobody a splňuje tedy předpoklady pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Proto se domáhal zrušení napadeného rozsudku a přiznání kasační stížnosti odkladného účinku.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti popřelo její oprávněnost, neboť jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy a odkázalo na obsah správního spisu, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněná ve správním řízení, a na vydané rozhodnutí. Ke skutkovému stavu věci konstatovalo, že plnění základní vojenské služby je povinností, kterou nikterak nelze považovat za pronásledování podle § 12 zákona o azylu, a to i v případě,

že s touto povinností stěžovatel nesouhlasí. Tato povinnost je dána zákony země a je vyžadována po všech adresátech právní normy, mezi které povinnost vojenské služby směřuje. Zákon o azylu nebyl do českého právního řádu začleněn proto, aby napomáhal neplnění povinností občanů, které jim stanoví právní řád země jejich původu, a to povinností takových, které platí i ve vyspělých státech západního světa. Z výše uvedených důvodů navrhlo zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z citovaného ustanovení vyplývá, že podmínky pro udělení azylu splňuje cizinec, je-li ve vztahu k jeho osobě zjištěno, že je pronásledován, respektive má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů uplatňování určitých politických práv a svobod či politických názorů nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité skupině obyvatel (rasové, náboženské, národnostní, sociální). Za pronásledování se pro účely zákona o azylu považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Pronásledováním však není ani případný masový výskyt negativních jevů v určité zemi nebo její části za předpokladu, že nejde o součást státní politiky. Jestliže orgány státní moci negativní jevy cíleně potírají a čelí jim, nelze mluvit o pronásledování ani tam, kde možnosti státních orgánů nejsou dostatečné a taková opatření nemají trvalý či stoprocentní efekt.

V daném případě stěžovatel v průběhu správního řízení o udělení azylu uvedl, že byl v roce 1991 ve Vietnamu povolán k výkonu vojenské služby, na vojnu nenastoupil, opustil rodinu a odešel do Saigonu a okolí, kde bydlel a zároveň pracoval načerno jako stavební dělník. Protože se nemohl vrátit domů a nemohl se již dále ukrývat, neboť chtěl žít jako normální člověk, opustil v říjnu 2002 Vietnam a v únoru 2003 přicestoval do České republiky. O azyl požádal z důvodu legalizace pobytu na území České republiky. V případě svého návratu do vlasti se obával, že bude trestně stíhán za nenastoupení vojenské služby a bude proto následně i uvězněn. Jiné skutečnosti, které ho vedly k odchodu z Vietnamu, a další důvody, pro které podal žádost o udělení azylu, neuvedl. Stěžovatelem tvrzené osobní problémy v souvislosti s nenastoupením vojenské služby ve Vietnamu nemohly být proto bez dalšího hodnoceny jako pronásledování z důvodů stanovených v ustanovení § 12 zákona o azylu, což také v souladu se zákonem dovodilo jak ministerstvo, tak i krajský soud. Subjektivní právo na azyl je právem na nezbytnou ochranu v případě pronásledování nebo odůvodněného strachu před pronásledováním, ale nikoliv právem vybrat si zemi, v níž chce cizinec žít a pracovat a kde si chce legalizovat tímto způsobem pobyt. Udělení azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území České republiky,

tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

Ke stěžovatelem tvrzené skutečnosti, že se vojenské službě vyhýbal z důvodu svého přesvědčení, Nejvyšší správní soud nepřihlédl, neboť porovnáním obsahu žaloby a kasační stížnosti zjistil, že tato skutečnost byla v kasační stížnosti uvedena nově. Tuto skutečnost ostatně stěžovatel neuváděl ani v průběhu správního řízení, a proto Nejvyšší správní soud v souladu s § 109 odst. 4 s. ř. s. ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, nepřihlíží.

Z rozsudku krajského soudu, napadeného kasační stížností, je pak zřejmé, že se soud zabýval všemi námitkami stěžovatele uplatněnými v žalobě, přičemž byl při posuzování zákonnosti rozhodnutí správního orgánu vázán v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. rozsahem a důvody uvedenými v žalobě a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování ministerstva.

Nejvyšší správní soud z důvodů výše uvedených kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

O stěžovatelem podaném návrhu, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ust. § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ust. § 56 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2005

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu